 UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI	GUIA DE CENTRE DE TREBALL FI DE MÀSTER	FACULTAT DE TURISME I GEOGRAFIA
---	---	---------------------------------------

(Aprovada en Junta de Facultat de data 25 de març de 2021)

GUIA DE CENTRE DEL TREBALL DE FI DE MÀSTER DE LA FTG

PREÀMBUL

El Reial decret 1393/2007, de 29 d'octubre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments universitaris, modificat pel Reial decret 861/2012, de 2 de juliol indica que els ensenyaments oficials de màster tenen com a finalitat que l'estudiant obtingui una formació avançada, de caràcter especialitzat o multidisciplinar, orientada a l'especialització acadèmica o professional, o bé promoure la iniciació en tasques de recerca.

En l'article 15.2 del Reial decret 1393/2007 s'assenyala de manera explícita que el treball de fi de màster (en endavant TFM) ha de formar part del pla d'estudis; en l'article 15.3 s'especifica que l'ensenyament de màster conclourà amb l'elaboració i defensa del TFM, que ha de tenir entre 6 i 30 crèdits.

Aquesta normativa desenvolupa la normativa marc de treball de fi de màster que es desenvolupa a la Normativa de Docència i a les Normatives acadèmica i de matrícula dels estudis de grau i màster i aplicada als màsters que s'imparteixen a la Facultat de Turisme i Geografia.

Ha de ser aprovada per la Junta de centre i publicada a la web del centre.

OBJECTE

El Treball de Fi de Màster (TFM) es defineix com a un treball autònom i individual que permet a l'estudiant mostrar de manera integrada els continguts formatius i les competències adquirides associades al títol de màster.

Es tracta d'una assignatura obligatòria de 12 ECTS tant en el màster de Gestió de Destinacions Turístiques com en el de Planificació, Governança i Lideratge Territorial.

El TFM pot ser dels següents tipus:

-d'investigació. Treball que ha de partir de referents teòrics i d'altres treballs per enfocar i analitzar un tema o problemàtica concreta a partir de metodologia i tècniques adequades d'investigació pròpia. També podrien incloure's en aquest camp treballs de revisió bibliogràfica-bibliomètrica d'un tema concret, amb la conseqüent exposició i valoració de resultats.

-article. Treball d'investigació en format d'article científic, que compleixi els estàndards de publicació en revistes indexades, tant pel que fa als continguts, com als aspectes formals.

-pla. Treball d'orientació professionalitzadora en què s'elabora tot o una part d'un treball corresponent a un document de planificació o gestió pública d'un determinat àmbit, territorial o turístic.

-informe. Treball d'orientació professionalitzadora en què s'aporten novetats sobre determinats fets i temes dels àmbits territorial i/o turístic, sempre amb valoració personal i judici crític basats en l'anàlisi objectiu de la realitat. Pot aportar propostes o recomanacions d'actuació.

Revisada SGA i GPQ

Pendent aprovar per Junta de Facultat

 UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI	GUIA DE CENTRE DE TREBALL FI DE MÀSTER	FACULTAT DE TURISME I GEOGRAFIA
---	---	---------------------------------------

-producte. Treball d'orientació professionalitzadora en què es desenvolupa un treball per a una empresa o institució concretes, destinat a crear, millorar o adequar un producte, l'organització de l'empresa o institució, o qualsevol altre element que ajudi l'entitat a oferir un millor servei.

A l'espai virtual de formació i/o en les guies específiques de cada TFM es desenvoluparan les condicions requerides en cada tipus de treball.

El TFM pot tenir caràcter col·lectiu. En aquests casos, però, cal el vistiplau previ del coordinador de TFM i que es pugui garantir l'avaluació individual de l'estudiant.

D'acord amb entitats externes, hi ha la possibilitat de realitzar el TFM dins el Programa d'Aprenentatge Servei de la URV. Aquest programa permet que els TFM formin part d'algun tipus de col·laboració entre la URV i alguna entitat sense ànim de lucre, sempre amb objectius de servei a la comunitat. El coordinador del TFM informará cada any de les possibilitats d'acollir-se a treballs dins aquest programa i, si hi ha cap alumne interessat, valorarà la conveniència de la proposta i acceptarà, o no, l'inici dels tràmits dins de la URV.

ORGANITZACIÓ

El degà o degana de la Facultat designarà un coordinador de TFM per a cada titulació entre el professorat de cada ensenyament. Els coordinadors de TFM són les persones de referència a través de les quals es canalitzen totes les comunicacions relacionades amb els TFM i són responsables de transmetre la informació d'interès a les persones que estiguin implicades en els processos relacionats.

Entre d'altres, són funcions del coordinador o coordinadora de TFM:

- Elaborar la guia docent de l'assignatura.
- Vetllar pel desenvolupament correcte de l'assignatura i la coordinació de tots els TFM.
- Assignar tutor a cada estudiant.
- Recollir les propostes de TFM.
- Gestionar l'assignació de treballs a tots els estudiants matriculats en l'assignatura.
- Organitzar els tribunals per a la defensa pública de cada treball.
- Vetllar perquè les qualificacions estiguin introduïdes en les actes de l'assignatura.

MATRICULACIÓ I PERÍODES DE DEFENSA I AVALUACIÓ

Prerequisit de matrícula

Es recomana que l'estudiant matriculi tots els crèdits del màster o bé tots els que li faltin per completar els crèdits totals de l'ensenyament.

Revisada SGA i GPQ

Pendent aprovar per Junta de Facultat

 UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI	GUIA DE CENTRE DE TREBALL FI DE MÀSTER	FACULTAT DE TURISME I GEOGRAFIA
---	---	---------------------------------------

Període de matrícula

L'estudiant pot matricular el TFM en els mateixos períodes que tingui assignats per matricular la resta de les assignatures.

Períodes de lliurament, defensa i avaluació de TFM

La Facultat determinarà la data límit de signatura d'actes de TFM i l'aprovarà en Junta de Facultat amb el calendari general dels ensenyaments, sempre d'acord amb les directrius fixades per la URV. Correspon a cada coordinador/a de TFM fixar els períodes de lliurament, defensa i avaluació del TFM de cada ensenyament en dates anteriors a la data límit de signatura d'actes.

El/la coordinador/a de TFM de cada ensenyament comunicarà als alumnes a través del correu electrònic i de l'espai virtual de formació de l'assignatura les dates corresponents a cadascun aquests períodes. La data de defensa dels TFM serà comunicada, com a mínim tres dies abans de la seva realització, a través de la web i xarxes socials de la pròpia facultat, a més de ser comunicada per correu electrònic a tots els/les professors/res i alumnes de la facultat, per tal que es garanteixi el caràcter públic de la defensa.

Sol·licitud d'avaluació i convocatòria

Pertal de ser avaluat l'estudiant haurà d'adreçar una sol·licitud, que trobarà publicada a la web i en l'espai virtual de formació de l'assignatura, al coordinador del TFM. També haurà de comptar amb el vistiplau del tutor, que es pot adjuntar en document a banda o bé es pot trametre via missatge de correu electrònic a l'alumne i al coordinador de TFM.

L'avaluació es durà a terme dues convocatòries, una al mes de juny (o juliol), i una altra al setembre. No obstant, l'estudiant en podrà sol·licitar l'avançament al gener d'acord amb els procediments establerts en la Normativa Acadèmica i de Matrícula de Grau i Màster. Igualment, en cas de no superar la convocatòria de gener, es pot sol·licitar l'avançament de la segona convocatòria al juny.

RESPONSABILITAT I ENCÀRREC DOCENT

La Facultat inclourà en l'encàrrec docent de cada curs el nombre de crèdits corresponents a TFM que pertoca a cada departament. Els criteris són:

-Màster de Gestió de Destinacions Turístiques: els crèdits de TFM es distribuïran de forma equilibrada entre els departaments d'Economia, Geografia i Gestió d'Empreses.

-Màster de Planificació, Governança i Lideratge Territorial: els crèdits de TFM s'atribuiran majoritàriament al departament de Geografia. Entre un 5 i un 20% correspondran a la Unitat Predepartamental d'Arquitectura.

Revisada SGA i GPQ

Pendent aprovar per Junta de Facultat

 UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI	GUIA DE CENTRE DE TREBALL FI DE MÀSTER	FACULTAT DE TURISME I GEOGRAFIA
---	---	---------------------------------------

ASSIGNACIÓ/ELECCIÓ DE TEMES

El contingut del TFM pot tenir a veure amb qualsevol dels grans àmbits d'estudi de cada ensenyament.

L'estudiant indicarà les seves preferències de tema del TFM en un formulari que s'haurà d'omplir i dipositar en l'espai de l'assignatura del campus virtual de formació en el termini fixat pel coordinador de TFM, sempre abans d'iniciar el segon quadrimestre. El formulari permetrà triar entre:

- els grans àmbits de contingut de cada ensenyament, en cas que l'alumne no tingui una idea definida sobre el tema del TFM.
- si és el cas, propostes concretes de temes o treballs específics proposats pels professors de cada ensenyament.
- propostes concretes no predefinides, indicades pel mateix alumne .
- propostes a realitzar en el marc del Programa d'Aprenentatge Servei de la URV. Per a això, el coordinador del TFM informará cada any de les possibilitats d'acollir-se a treballs dins aquest programa i, si hi ha cap alumne interessat, valorarà la conveniència de la proposta i acceptarà o no l'inici dels tràmits dins de la URV.

En qualsevol cas, la concreció del tema es farà d'acord amb el tutor seleccionat pel coordinador del TFM, qui tindrà en compte les preferències dels estudiants recollides en el formulari i en el seu expedient acadèmic.

DIRECCIÓ DELS TREBALLS

El TFM s'haurà de dur a terme sota l'orientació d'un professor tutor de TFM, que tindrà les següents responsabilitats:

- Actuar com a dinamitzador i facilitador del procés d'aprenentatge.
- Fer el seguiment de l'elaboració del TFM mitjançant tutories.
- Donar el vistiplau al treball per tal que pugui ser avaluat, mitjançant un informe favorable .
- Fer l'avaluació de la memòria escrita i del seguiment.
- Participar, si s'escau, en la comissió avaluadora del TFM.

L'assignació del tutor la farà el coordinador del TFM a partir de la disponibilitat de professors que apareguin al POA com a tutors de TFM. Excepcionalment, podrà escollir entre altres professors de l'ensenyament.

Quan l'estudiant hagi de desenvolupar tot el TFM o una part significativa d'aquest en institucions o organismes diferents de la URV, a més del/de la professor/a tutor/a ha de tenir un tutor/a de la institució perquè li presti col·laboració en la definició del contingut del TFM i en el seu

 UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI	GUIA DE CENTRE DE TREBALL FI DE MÀSTER	FACULTAT DE TURISME I GEOGRAFIA
---	---	---------------------------------------

desenvolupament. En aquest cas, cal que la col·laboració quedi coberta per un conveni entre el centre i la institució o organisme.

Les característiques i freqüència de les tutories del TFM dependran dels crèdits del treball i del criteri del tutor. Per exemple, per a la seva presentació a la convocatòria de juny es recomana que:

- en iniciar-se el segon quadrimestre la selecció de tema i de tutor estigui ja definida.
- en finalitzar el mes de març estigui definida l'estructura del treball, principals fonts i metodologia.
- en finalitzar el mes de maig estigui redactat un esborrany sencer del treball per poder dedicar el juny a revisió de resultats, conclusions i edició.

Les tutories principals podran fer-se presencials o per videoconferència, podent utilitzar-se el correu electrònic altres mitjans per a aspectes puntuals.

AVALUACIÓ

Memòria escrita

El TFM es pujarà a l'espai virtual de formació junt amb la sol·licitud d'avaluació i l'informe favorable del tutor o bé la referència al correu electrònic amb el seu vistiplau.

El TFM podrà ser redactat en català, castellà o anglès. En aquest últim cas l'estudiant haurà d'indicar-ho expressament en el moment d'omplir el formulari inicial de selecció de temes de TFM, per tal que el coordinador de TFM pugui adjudicar com a tutor un professor competent en llengua anglesa.

El treball ha de ser original de l'autor de tal manera que les cites hauran d'estar clarament identificades i, per tant, es prohibeix el plagi provinent de qualsevol font.

Les notes a peu de pàgina (les referències bibliogràfiques, de fonts o altre material consultat) i la bibliografia (la relació bibliogràfica, de fonts o altre material) hauran de seguir les indicacions que s'exposen a l'apartat de Suport en la pàgina web del CRAI. Cal tenir en compte que es valorarà positivament la consulta suficient de bibliografia o material estranger.

En els annexos es podrà incloure la documentació i material utilitzat rellevants pel treball.

Altres aspectes formals de la memòria escrita estaran publicats a l'espai de l'entorn virtual de formació de l'assignatura i/o en la guia específica de cada ensenyament.

Presentació oral

Els estudiants han de defensar el TFM preferentment de forma pública i presencial. No obstant això, es podrà fer de forma virtual prèvia autorització de la coordinació del màster i sempre que es produeixin les condicions tècniques, administratives i econòmiques que en permetin la viabilitat.

Revisada SGA i GPQ

Pendent aprovar per Junta de Facultat

 UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI	GUIA DE CENTRE DE TREBALL FI DE MÀSTER	FACULTAT DE TURISME I GEOGRAFIA
---	---	---------------------------------------

En els casos sotmesos al deure de confidencialitat, l'acte de defensa s'adaptarà a aquesta circumstància.

Per a la realització de la defensa serà necessari el vistiplau del tutor del TFM adreçat al coordinador del TFM, bé sigui en document específic signat pel tutor, o bé, amb un correu electrònic dirigit tant a l'alumne com al coordinador corresponent.

L'estudiant haurà de pujar en l'entorn virtual de l'assignatura, fins al dia anterior a la data que li sigui assignada per a la presentació i defensa del TFM, una còpia del material de suport que utilitzarà en la presentació oral.

La durada de la presentació (exposició i preguntes) s'indica a la guia docent, a l'espai virtual de formació i/ la guia específica de cada ensenyament.

Comissió Avaluadora

Hi haurà una comissió avaluadora per a cadascun dels treballs presentats.

Estarà constituïda per un mínim de 2 professors de l'ensenyament, preferentment que tinguin assignada docència en el POA com a tutors del TFM, i pot incloure fins a un tercer membre que sigui el propi tutor del TFM.

En el cas que l'estudiant opti per presentar el TFM en anglès, a la Comissió Avaluadora hi haurà d'haver com a mínim un membre acreditat per poder avaluar en aquesta llengua.

El coordinador del TFM organitzarà tant les comissions com l'avaluació de la defensa oral.

Pel que fa al sistema de qualificació, la Comissió Avaluadora qualifica la presentació oral i pot qualificar el treball segons les provisions específiques de cada titulació.

Continguts de l'avaluació

La nota final de l'assignatura vindrà donada per:

- La nota del seguiment de les tutories acadèmiques al llarg de la titulació i la nota del seguiment de l'elaboració del treball
- La nota de la memòria escrita
- La nota de la presentació oral

Els percentatges sobre la nota final de cadascun d'aquests elements s'indicaran a la guia docent de cadascuna de les assignatures. Els criteris específics a valorar en cada cas s'exposaran en un document específic a l'espai virtual de formació i/o a la guia específica de cada ensenyament. En tot cas, els grans punts a tenir en compte en l'avaluació de la memòria escrita són:

- La coherència de l'estructura del treball, el grau de compliment de les normes formals i la correcta expressió escrita.

Revisada SGA i GPQ

Pendent aprovar per Junta de Facultat

 UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI	GUIA DE CENTRE DE TREBALL FI DE MÀSTER	FACULTAT DE TURISME I GEOGRAFIA
---	---	---------------------------------------

- La claredat, concisió, realisme i rellevància dels objectius.
- L'adequació, comprensió i correcta citació de la bibliografia utilitzada i la correcta exposició del context territorial, legal o d'altres tipus que requereix el treball.
- L'adequació i justificació correcta de la metodologia i tècniques emprades.
- La coherència, profunditat, nivell de comprensió i esperit crític en relació als continguts i anàlisi desenvolupats.
- La claredat i coherència de les conclusions i propostes.
- L'adequació i correcte ús de les fonts bibliogràfiques i altres tipus en relació als objectius del treball.
- El grau d'aplicació dels resultats o bé el seu potencial per estimular futures investigacions.

En el cas de la presentació oral, es tindran en compte els següents punts:

- Claredat i capacitat de síntesi dels continguts de la feina.
- Respostes a les qüestions plantejades pels membres de tribunal.
- Habilitat comunicativa.
- Ajust a el temps d'exposició.
- Qualitat i adequació de la presentació.

En el cas del seguiment de les tutories, es valorarà:

- Assistència, preparació i aprofitament de les reunions programades amb el tutor.
- Seguiment de les recomanacions del tutor.
- Nombre de contactes i revisions realitzades.

Qualificació

Els períodes de qualificació dels TFM seran establerts d'acord amb el calendari acadèmic del centre i la Normativa de docència de la URV.

La revisió seguirà el procediment establert per la Normativa acadèmica i de matrícula de grau i màster de la URV, que consta de les següents possibilitats:

-revisió ordinària: dintre dels sis dies següents a la notificació de la qualificació. Si el treball no ha arribat a l'acte de defensa, la revisió s'ha de fer entre el tutor o tutora del treball i l'estudiant. Si el treball ha estat defensat, la revisió s'ha de fer amb el secretari o secretària del tribunal d'avaluació i l'estudiant.

Revisada SGA i GPQ

Pendent aprovar per Junta de Facultat

 UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI	GUIA DE CENTRE DE TREBALL FI DE MÀSTER	FACULTAT DE TURISME I GEOGRAFIA
---	---	---------------------------------------

-reclamació davant del departament: si, un cop efectuada la revisió ordinària, l'estudiant no està d'acord amb la qualificació obtinguda a l'acta, pot efectuar una reclamació davant del director del departament corresponent o bé al tutor del treball -en cas que el treball no s'hagi presentat- o bé al secretari de la comissió avaluadora -en cas que el treball s'hagi presentat-. La reclamació ha de presentar-se dintre dels sis dies següents a la revisió ordinària. El departament ha de crear un tribunal nou per a valorar si la qualificació és correcta.

-recurs d'alçada davant la rectora: si no s'està d'acord amb la resolució del tribunal del departament, es pot interposar un recurs d'alçada davant la rectora, que tanmateix només podrà avaluar si s'han complert els aspectes formals de procediment de la revisió.

PROPIETAT INTEL·LECTUAL I INDUSTRIAL I DIPÒSIT DELS TREBALLS

Els drets de propietat intel·lectual o de propietat industrial dels TFM s'han de regular en els termes i condicions previstos a la legislació vigent. En qualsevol cas, en tot ús que es pugui fer dels TFM, sempre s'hi ha de fer constar l'autoria, la naturalesa del treball i la vinculació amb la URV.

Els TFM s'han de dipositar al repositori institucional de la URV, d'acord amb les normes que s'especifiquen en la web del CRAI de la URV (<http://repositori.urv.cat/ca/entrar-document/>) i de les quals s'informarà en l'espai virtual de formació i/o en la guia específica de cada ensenyament. Els que obtinguin una qualificació igual o superior a 8 seran visibles i de lliure consulta per a usos docents, de recerca o d'estudi personal.

En el cas de circumstàncies excepcionals, com poden ser, entre d'altres, la participació d'empreses, l'existència de convenis de confidencialitat amb empreses o la possibilitat de generació de patents que recaiguin sobre el contingut del TFM, la facultat habilitarà el procediment oportú per tal de garantir la no publicitat d'aquests aspectes.

CONFIDENCIALITAT

1. L'estudiant que vulgui fer un TFM que inclogui informació confidencial haurà de comunicar-ho al coordinador/a del TFM.

2. Per tal d'acollir-se a la present normativa, l'estudiant ha d'adjuntar a la sol·licitud de títol i coordinador/a de TFM l'acord de confidencialitat (Annex 1) segellat per l'entitat col·laboradora que es consideri propietària de la informació confidencial i signat pel representant legal d'aquesta. En el cas que el propietari/ària sigui una persona física, el document l'haurà de signar el mateix propietari/ària o el seu representant legal, el degà o degana, el tutor o tutora i el mateix estudiant.

3. Es pot considerar informació confidencial la que sigui reconeguda com a tal per part d'una entitat legalment establerta, amb caràcter previ a l'execució del TFM motiu d'aquesta normativa. La informació confidencial es pot referir a mètodes, procediments, models, tècniques, circuits, programaris (software), etc. i a qualsevol altra susceptible de protecció legal.

Revisada SGA i GPQ

Pendent aprovar per Junta de Facultat

 UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI	GUIA DE CENTRE DE TREBALL FI DE MÀSTER	FACULTAT DE TURISME I GEOGRAFIA
---	---	---------------------------------------

4. Per motius de transparència acadèmica, en cap cas un TFM pot qualificar-se de confidencial en la seva totalitat.
5. El TFM amb informació confidencial tindrà dues versions de la documentació: l'íntegra i la reduïda (que és la versió pública que es dipositarà al repositori Institucional de la URV). En totes dues versions s'hi afegirà com a preàmbul un full en què es farà constar que el TFM conté informació confidencial, i l'entitat o persona física propietària d'aquesta informació, incloent-hi la seva adreça postal completa.
6. A la versió íntegra es farà avinent la informació que es consideri confidencial en forma inequívoca i clara, bé en capçaleres o peus de pàgina, o bé, amb un segell visible. A la versió reduïda es farà constar, al lloc de la documentació absent, un full o fulls explicatius (de manera simplificada) de la funció corresponent a la informació que hi manca, de tal manera que el conjunt del treball no perdi continuïtat. Aquesta versió haurà de contenir explícitament el vistiplau de l'entitat col·laboradora i serà la que quedarà dipositada al repositori institucional de la URV i, si és el cas, al repositori del centre, un cop defensat el TFM.
7. Per garantir la confidencialitat del TFM, cal incorporar al repositori Institucional de la URV la versió reduïda del TFM, una còpia de l'acord de confidencialitat i la documentació que es demana a l'enllaç <http://repositori.urv.cat/ca/entrar-documentos/treballs-de-fi-de-master/>.
8. La Facultat de Turisme i Geografia, com a tal, no accepta cap responsabilitat pel mal ús que es pugui fer de la informació confidencial, llevat del que fa referència a la responsabilitat individual que se'n pugui derivar.
9. Qualsevol persona o entitat que tingui interès a conèixer la informació confidencial d'aquests TFM s'haurà d'adreçar a l'entitat o persona física propietària que consti al full específic esmentat a l'apartat 5.